

అమ్మకడుపు కడుగా ఆవేటి నాగమణి

వర్షం! వర్షం.

కుండపోతగా కురుస్తోంది.

పేదింటి పడుచు ఏడుపులా ఆగకుండా కురుస్తోంది. ఏమిట వెధవ ఏడుపు! అవి విసుక్కుని కసురుకున్నట్టుగా, గొప్పవారి కోపంలా మనిషిని నిలుపునా వణికిస్తూ మధమధ్య ఉరుములు మెరుపులు.

భయంగా వర్షంవంక మాస్తూ, గంపక్రింద కోడి రెక్కల్లో దాచుకుని వెచ్చగా వుండే కోడిపిల్లలా ఆ గుడిసెలో గుడ్డిదీపపు వెలుగులో వైడమ్మ చుట్టూ కూర్చుని గుడిసె బయటకు మాస్తున్నారూ నలుగురు పిల్లలు. ఇదో పిల్లాడు ఆమె ఒళ్ళో చిరుగుల వీర కుచ్చిళ్ళమీద అతుకులు వేసి కుట్టిన దుప్పటి కప్పకొని అమాయకంగా ఎర్రపోతున్నాడు.

వైడమ్మ కళ్ళలో భయం, దిగులు, చిరాకు.

ఈ వర్షం ఎప్పుటికి ఆగుతుంది? పట్నంవెల్చిన మానసింహాద్రి ఎప్పుడు వస్తాడో? పొయ్యిలో పిల్లెళ్ళు రేస్తుందో? ఈ కొరగాల్లకు తిండి ఎప్పుడు పెట్టాలో? అన్న భయం?

ఈ వర్షంలో మాన రాకపోతే ఈ పిల్లలతో ఈ రాత్రి ఒంటరిగా ఎలా గడపాలి. ఈ రాత్రెలా గడుస్తుంది అన్న దిగులు.

దిక్కుమాలిన వర్షం. గుడిసెలోకి వీళ్ళ వస్తున్నాయ్ కనీసం పిల్లలు తమ హాయిగా కూర్చోలేకుండా వేలంతా తడిగా... వ్సే...

వగరానికి ఇరవైమైళ్ళ దూరంలో..

కొత్తగా కాంపి కడున్నారంట

సింహాద్రి, వైడమ్మ పొట్టతోపాటు ఇరుగురి పిల్లలను చేత్తోపట్టుకుని అక్కడ చేరారు.

అప్పుడప్పుడే కట్టడం మొదలైంది. రోజూ పని

దోరుకుతుంది. కాని ఏం కావాలన్నా పట్నం పోవాలిందే.

వారం చివర కూలి డబ్బులు తీసుకుని వెచ్చాల కోసం పట్నం వెళ్ళాడు సింహాద్రి. తాటాకుళతో కాక డేరాలా వేసుకున్న గుడిసెలో బిక్కుబిక్కుమంటూ వైడమ్మ.

"అవ్వా వడగండ్లు వస్తున్నాయే!" అంటూ పెద్దవాళ్ళిద్దరూ తల్లిని వదలి గుడిసె బయటికి పరుగెత్తారు.

"సలిరోగం వస్తదిరా! సస్తరు మరి రాండెరా" అంటూ అరిచింది వైడమ్మ.

ఆమె అరుపుకు ఒళ్ళోని పసివాడు ఉలిక్కిపడ్డాడు.

ఆమె ఆ పిల్లాడ్ని మరింత దగ్గరగా అదుముకుంటూ బయటకు మాసి పిలిచింది మళ్ళీ.

ఆమె అరుపును కాని పిలుపును కాని ఖాతరు చేయకుండా వళ్ళు దాచని చిరుగుల బట్టలు పూర్తిగా తడిసిపోయినా బసవసమంటూ రాలుతున్న వడగళ్ళను ఏరుకుంటూ తింటూ కేరింతలు కొద్దు అల్లరిగా ఓకరి నొకరుతోసుకుంటున్న పిల్లల వంక నిస్సహాయంగా మాస్తూ వుండిపోయింది వైడమ్మ.

అకాశం ఒక్కసారి గట్టిగా గర్జించింది. ఎక్కడో పిడుగు పడ్డది. పిల్లలు ఒక్క ఉదుటున వైడమ్మను చేరుకుని వాటేసుకున్నారు.

వర్షం ఉధృతంగా పడుతూనే ఉంది. ఉండి ఉండి గాలి నిమరుగా వీస్తూ వర్షపుజల్లు గుడిసెలోకి ఈడ్చికొడుతోంది.

పిల్లలను తీసుకుని గుడిసెలో ఓ మూలకు వెళ్ళి నిలబడ్డది వైడమ్మ.

వెలబాలింతరాలు. తడివేలను తాకుతున్న పాదాలు జి వ్వుసుంటున్నాయి. చెవుల్లోకి వల్లటిగాలి తలంతా

పూర్తిగా తడిసిపోయిన శంకరం... వెనక ఎవరో... ఆ చీకట్లోకూడా గుర్తుపట్టారు వైడమ్మ పిల్లలు. సింహాద్రిని చూడగానే నాయినొచ్చిండు అంటూ పిల్లలు అనడంతో మీ ఆవిడ పిల్లలు ఇక్కడే వున్నారలే సింహాద్రి అన్నాడు

బరువుగా అయిపోతూ ఎలాగో వుంది.

సింహాద్రి పాత చొక్కాలాంటి చింకి పీచికంబుద్ధ రీపి తలచుట్టుకుంది.

"అవ్వా వాయవ వస్తే బాగుండు గదా!" అన్నాడు.

"ఇయ్యాల వర్షయ్యూ మబ్బులు గమ్ముతున్నాయ్! వానవస్తే మవ్వు వరేషాన్ వేసు వరేషాన్ అని ఎంతగా చెప్పినా ఇన్నాదా? సావనీ వానల"

భర్త రాలేదన్న కోపం వైడమ్మను అలా అప్పించింది కాని ఆమె ఆందోళన అంతా అతడు రాలేదని.

"ఈ వానల ఎట్లాస్తారు..వానిపోదా?" అమాయకంగా అడిగింది రెండో పిల్ల.

"ఆ నానై మొల్కెత్తుడు. గీడ గీ వానల గీ పిల్లల లోచి వేసు ఎల్ల సస్తనముకున్నాడో?"

వైడమ్మ కంఠంలో జీర... పిల్లలంలా బిక్కుబిక్కుమంటూ చూడసాగారు.

నీళ్ళు గుడిసెలోకి రాసాగాయి.

విసురుగా వీస్తున్నగాలి వానజల్లును ఈడ్చి ఈడ్చి కొడుతుంటే గుడిసెలోని నీళ్ళు పాదాలు ముంచాయి.

"అవ్వా! నీల్లొచ్చినయే.. ఇంకా వస్తే మునిగిపోతే!" అంది భయంగా.

వైడమ్మ కేం చేయాలో తోచలేదు. మెరిసిన మెరుపు వెలుగులో అల్లంత దూరానా ఈ మధ్యే కట్టడం పూర్తయిన చిన్న దాబా ఇల్లు కప్పించింది.

పదిరోజుల క్రితమే ఆ ఇంట్లోకి కాపురానికి కూడా వచ్చేశారు. వాళ్ళ వరండాలో కళ్ళే...

ఒక్క క్షణం ఆలోచించింది.

ఆ ఇంటి ఇల్లాలు కళ్ళలో తనపల్ల అసహ్యం, పిల్లలు, ఆ వైపు వెళ్ళే కమరుకొని అదిలించే తీరుగూర్చుకున్నావచ్చి.

ఆయమ్మ రానిస్తదో లేదో! నిలువనీడ నిస్తదో కాదని ఎల్లగొడితే ఈ వానలో ఎటు పోవాలి!

ఆయమ్మ ఇంట్లొచ్చిన తెల్లారి తానుపని కావాలని ఎళ్ళింది.

"సంటిపిల్లగాడు... గడియకోసారి పొంకేడుస్తుడు అయినా ఎచ్చి బాలింతపు. ఇటుకలు మమ్మ మోస్తే ఎట్లవే? ఓ వెల ఆగు.. నేనున్న గదా! కావాలంటే పెద్దపోరగాడ్ని పంపు! అని సింహాద్రి అనడంతో కూలి సనికి వెళ్ళకుండా ఆయమ్మ ఇంట్లో చిన్నచిన్న పనులు చేద్దామని అడగడానికి వెళ్ళే కసిరికొట్టింది: అస్సదామె కళ్ళలో ఎంత అసహ్యం ఎంత నిర్ణయం...

వైడమ్మ కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరగసాగాయి.

వానలో తడిసిపోయిన పిల్లలు చలికి వణికిపోసాగారు.

"తడిసిన బట్టలిప్పేయండిరా" అంటూ

అసహనంగా అరిచింది.

బట్టలమూల విప్పి బట్టలు మార్చుకుంటూ కిసుక్కున నవ్వాడు రెండో అమ్మాయి పెద్దాణ్ణి చూసి.

"ఎందుకు నవ్వుతవే? అవ్వా సూడే ఇది వా వెడ్డి చినిగిందని చూసి నవ్వుతుంది" అంటూ గునుస్తూ రెండు తగలినిచ్చాడు పెద్దాడు.

"తడిసిపోయిన వెడ్డి బాగుంది. ఈ వెడ్డంతా చినిగిపోయిందే సూడు..." అన్నాడు.

"పోతే పోసి వెచ్చగుంటది. వేస్కో... వొర్లకుండి మీ అయ్య ఎప్పుడొస్తడో ఏమో?" వాన చూస్తే ఎక్కువైతనే వుంది అంది కసురుతున్నట్లు.

"అమ్మో.. నీళ్ళన్నీ ఇంట్ల కొస్తున్నాయే" అంటూ

ఆంధ్రభూమి సచిత వారపత్రిక 12-6-86

మూడోవాడు రెండు కాళ్ళతో తపతప కొట్టాసాగాడు.

పైదమ్మ ఏదో విర్ణయానికి వచ్చి లేచినిబట్టి.

“ఆయమ్మ ఏమన్న అననీ... ఇంకా జరపేవైతే ఈ గుడిసె నీళ్ళతోటి నిండిపోయేటట్టుంది. పుణ్యానికి పోరగాళ్ళ పానాలు పోతయి! మా అంటే రెండు తిడ్డది కాదంటే ఎంకేం జేస్తది. జబర్ దస్తీగావైనా ఆడ ఆల్ల అరుగుమీద ఓ మూలకు ఈ రాత్రి గడపాలె” అంటూ చిరిగిన దుప్పటిని తనుపెద్దవాడు చెరో ప్రక్క వెడల్పుగా వట్టుకుని దాని క్రింద తలలు దూర్చి అందరూ ఆ ఇంటివైపు బయలుదేరారు.

వర్షం భోరున కురుస్తోంది.

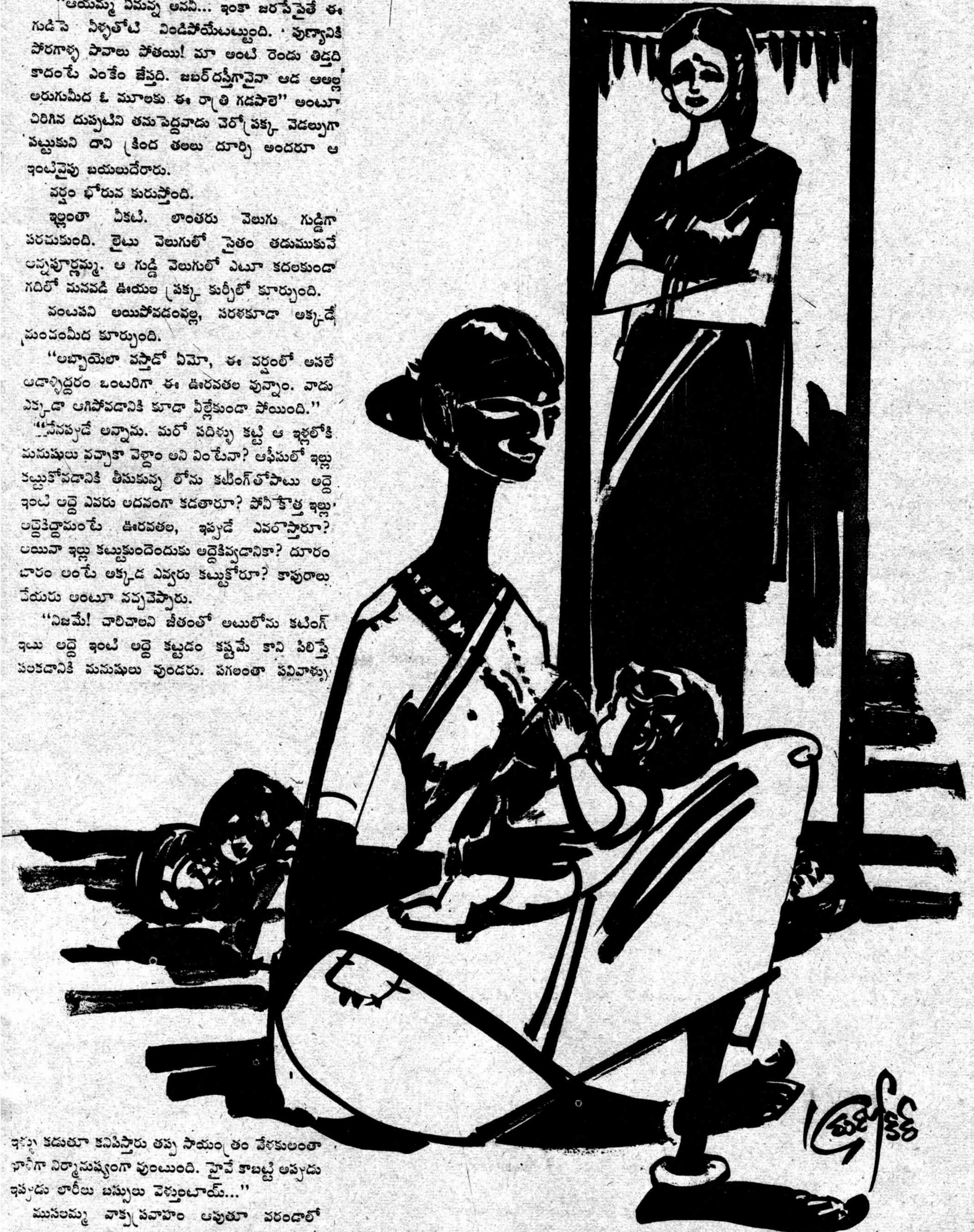
ఇల్లంతా ఏకటి. లాంతరు వెలుగు గుడ్డిగా పరచుకుంది. లైటు వెలుగులో సైతం తడుముకునే అన్నపూర్ణమ్మ. ఆ గుడ్డి వెలుగులో ఎటూ కదలకుండా గదిలో మనవడి ఊయల ప్రక్క కుర్చీలో కూర్చుంది.

వంటపని అయిపోవడంవల్ల, సరళకూడా అక్కడే సుంచంమీద కూర్చుంది.

“అబ్బాయెలా వస్తాడో ఏమో, ఈ వర్షంలో అసలే అడాళ్ళిద్దరం ఒంటరిగా ఈ ఊరవతల వున్నాం. వాడు ఎక్కడా ఆగిపోవడానికి కూడా వీల్లేకుండా పోయింది.”

“నీనప్పడే అన్నాను. మరో పదిళ్ళు కట్టి ఆ ఇళ్లలోకి మనుషులు వచ్చాకా వెళ్లాం అని వింటేనా? ఆఫీసులో ఇల్లు కట్టుకోవడానికి తీసుకున్న లోను కటింగ్ తోపాటు అద్దె ఇంటి అద్దె ఎవరు అదనంగా కడతారూ? పోనీకోత్త ఇల్లు అద్దెకెద్దామంటే ఊరవతల, ఇప్పుడే ఎవరాస్తారూ? అయినా ఇల్లు కట్టుకుందెందుకు అద్దెకివ్వడానికా? దూరం చారం అంటే అక్కడ ఎవరు కట్టుకోరూ? కాపురాలు చేయరు అంటూ వచ్చవెప్పారు.

“నిజమే! చాలిచాలని జీతంతో అటులోను కటింగ్ ఇటు అద్దె ఇంటి అద్దె కట్టడం కష్టమే కాని పిలిస్తే పంకడానికి మనుషులు వుండరు. పగలంతా పనివాళ్ళు

ఇళ్ళు కడుతూ కనిపిస్తారు తప్ప సాయంత్రం వేళకులంతా భాగీగా నిర్మాసుష్యంగా వుంటుంది. హైవే కాబట్టి అప్పుడు ఇప్పుడు లారీలు బస్సులు వెళ్తుంటాయి...”

ముసలమ్మ వాక్క ప్రవాహం అపుతూ వరందాలో

అలికిడి...

"ఈ రాత్రికి ఈడ గీ పంచన ఉంటున్నామా?" గుడిపెల వీళ్ళు నిండిపోతున్నాయ్! పిల్లలు సరికి సచ్చిపోతున్నామ" అంటూ కిటికీలోనుండి చూసిన సరళలో ప్రాధేయపూర్వకంగా అడిగింది వైడమ్మ.

సరళకు జారి వేయలేదు. చదివిన చదువు ఆ సంస్కారం వేర్వేరు. వైడమ్మ పేదరికం పిల్లలు, దిరాసును అవహ్యం కలిగించాయి.

"ఈ రాతంలా అరుగుమీదే వుంటే ఆ పిల్లలు వ రండా అంతా కంపు చేసి పెడతారు. అసలే మురికి ముసుపులు వై..."

"అయ్యగారోస్తే తడతారు వెళ్ళిపోండి..." అంది.

"బాంబు తల్లి? నీ చాల్కోమ్మత. నంటిపిల్ల తల్లిని సచ్చి బాలింతమ. ఇప్పటికే కాళ్ళలోనుండి నరాలు సరికి జి వ్యమంబున్నాయ్? ఇక్కడనే ఈ మూలకు చూడుంటం! ఏం గరిజ చేయం! మా ఇంలాయన పట్టుం పోయిండు ఇంక రాలే" అంది బ్రతిమాలతూ.

"పోవీయమ్మా సరళ! సచ్చి బాలింత రాలు వుండని" అంది అన్నపూర్ణమ్మ జాలిగా.

సరళ అయిష్టంగానే ఒప్పుకుంది.

విమరుగా అది వర్షపుణులు ఈడ్చికోడుతుంటే వరికి గజగజ వణికిస్తుంటే ఓ మూల ముడుమకుని గంప క్రింది కోడిలా దువ్వబి క్రింద పిల్లలను కూర్చోబెట్టి దగ్గరగా లాక్కొని కూర్చోంది వైడమ్మ.

వర్షం కురుస్తూనే వుంది.

బయట మ్యాటర్ అగిన చప్పుడుకు గబుక్కున తలుపు తీసింది సరళ.

పూర్తిగా తడిసిపోయిన శంకరం. వెనకే ఎవరో ఆ చీకట్లో కూడా గుర్తుపట్టారు వైడమ్మ పిల్లలు.

సింహాద్రి మాడగానే "నాయవొచ్చిండు" అంటూ పిల్లలు అవడం.

మీ అవిడ పిల్లలు ఒక్కడే వున్నారు సింహాద్రి అంటూ "సరళ వంక మామ్మా ఇంకో అవల్ తెచ్చి సింహాద్రికి ఇప్పు సరళ" అన్నాడు.

"వద్దు పో... సింహాద్రి" అన్నాడు సింహాద్రి.

సరళ లోపలికి వెళ్ళిందన్న మాటగాని మళ్ళీ రాలేదు.

శంకరం తను తుడుచుకుని నిలువున తడిసిపోయిన సింహాద్రి మాకి లోపలికి వెళ్ళాడు.

పాడిబట్టలు అందించి వేడివేడి కాఫీ అందించింది

సరళ. అత్తగారు చూడా అడగడంలో అవిడకు ఇచ్చి తనకో కప్ప తెచ్చుకుంది.

"వాళ్ళందరికి ఇప్పు సరళ! పాపం! చరికి ఎలా వ గికిపోతున్నారో అంటూ అవల్ ఇచ్చావా?" అని అడిగాడు.

సరళ జవాబివ్వకుండా లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

కోడలి మనస్తత్వం తెలిసిన అన్నపూర్ణమ్మ సరళనేమీ అనేక.

"శంకరం నీ పాత చొక్కా యింగీ వుంటే వాడికి ఇచ్చేయ్!" అంది..

"ఎందుకయ్యా మీకు పలేషిని" అంటూనే పాడిబట్టలు అందుకున్నారు.

సరళ టీ చేసి గ్లాసులో పోసి ఇచ్చింది.

ఆబగా ఆశగా తాగేసారు. వాళ్ళవంక అదోలా చూసింది సరళ. ఆ మాపులో ఎంతో తిరస్కారం.

రాత్రి పదిగంటలు కావొస్తుంది. శంకరం సరళ భోజనాలు చేసి పడుకున్నారు. అన్నపూర్ణమ్మ టిపినేదో చేసి నిద్రపోయారు.

వరండాలోని పేదరికం కడుపులోకి కాళ్ళు ముడుచుకొని ఒదిగి పడుకున్నారు.

శంకరం దయలో ఇచ్చిన వాస వాళ్ళను నేలమీద పడుకోకుండా కాపాడగలిగింది. ఆ సహాయనికే వాళ్ళ మనస్సులు కృతజ్ఞతలో నిండిపోయాయి.

"అయ్యగారు.. దేవుడయ్యా!" అంది వైడమ్మ. చలిగాలికి నిద్ర రావడంలేదు ఇద్దరికి. పిల్లలు మాత్రం నిద్రపోయారు.

"అవునే వానం మవ్వెట్లున్నావో నవి నాకు ఫికరు బన్ను ఇకరారు ఆగరారు. ఇంతెల్లెమా అయ్య బండిమీద వ వ్రవస్త నన్ను జూసి బండాసి ఎక్కిచ్చుకుని తీస్కొని వ చ్చిండు."

"ఏందో... గీ వానకు చైన్ లేనట్టు పద్దనే వుంది. గుడిపె నిండా నీళ్ళే... పొద్దుగాలకన్నా తక్కువైతే మనింటికి పోవచ్చు.." అంది కదులుతూ పసివాడిని గుండెలకు హత్తుకుంటూ..

కడుపునిండా పాలు తాగి నిద్రపోతున్నాడు పసివాడు.

"ఇక నిద్రపో.. మనం గిల్ల మాట్లాడుకుంటూ గూర్చుంటే సప్పుడుకు అయ్యగారికి మేల్కొస్తదేమా" అన్నాడు సింహాద్రి. వైడమ్మ మాట్లాడలేదు.

చంటిపిల్లగాని ఏడ్చు వివిస్తలేదు అంది వైడమ్మ

కుక్క

"కుక్కని గొలుసులో కట్టి తీసుకొని వెద్దున్నాడో వ్యక్తి. ఎదురుగా వచ్చిన ఓ తాగుబోతు". ఏమిటి! గాడిదని తీసుకొని వెద్దున్నావ్?" అని అడిగాడు.

"ఇది గాడిదకాదు! కుక్క?"

బదులిచ్చాడావ్యక్తి.

"ఆ సంగతి నాకు తెల్పులేవోయ్ ఇప్పుడు నేను మాట్లాడింది ఆ కుక్కలోనే కద!" అంటూ తాగుబోతు తన తెలివిని ప్రదర్శించాడు.

-జోకర్ (సైదాబాద్)

హలాత్తుగా .

రాసురాసు ఇంట్లోనుండి చంటిబాటు ఏడ్చు ఏడ్చుచ కాసాగింది. శంకరం సరళలో పాలు అన్నపూర్ణమ్మ చేచి చూర్చుంది.

పిల్లవాడు ఎవరి చేతుల్లో ఉండడంలేదు ఒకటే ఏడ్చు. తప్పచేసిన దానిలా సరళ దిగులుగా వుంది.

"పాలు కలిపి పట్టుమ్మామ్మ?" అంది అన్నపూర్ణమ్మ.

"పాండబ్బా తెమ్మని మీ అబ్బాయిలో ఉడయం చెప్పానండి. లేలేదు.. ఈ వర్షంలో..."

"ఏం వర్షం? అంతా అయిపోయేవరకు చెప్పకూడదనుకున్నావా? అక్కడికి వర్షంలో ఎంతగాను తిరిగాను స్టాడు లేదంటే నేనేం చేయను?"

"అసలు.. రెండు మూడు రోజుల ముందుగా చెప్పాలన్న జ్ఞానం వుండొద్దూ"

పిల్లాడి ఏడ్చు ఏంటూ శంకరం విసుగా కమరుకున్నారు.

"అమ్మామ్మ కాసిని నిక్కా వెచ్చచేసి పంచదార కలిపి తీసుకురా?" అంది అన్నపూర్ణమ్మ.

మరో పావుగంట గడిచింది. కొంచెం ఏడ్చు తగ్గినట్టే తగ్గింది కాసి... బాటు అసలు ఆ నిక్కా రెండు మూడు గుక్కలు తాగి తాగడం మానేసి, మళ్ళీ ఏడ్వడం మొదలు పెట్టాడు.

రెండేసి నిమిషాలుకోసారి చేతులు మూరుతూ ముగ్గురి మధ్య బొంగరంగా తిరుగుతున్న బాటు ఎవరి చుక్క వుండడంలేదు. ఓ క్షణం ఏడ్చు అసిన మరో క్షణానికి ఏడుస్తున్నాడు.

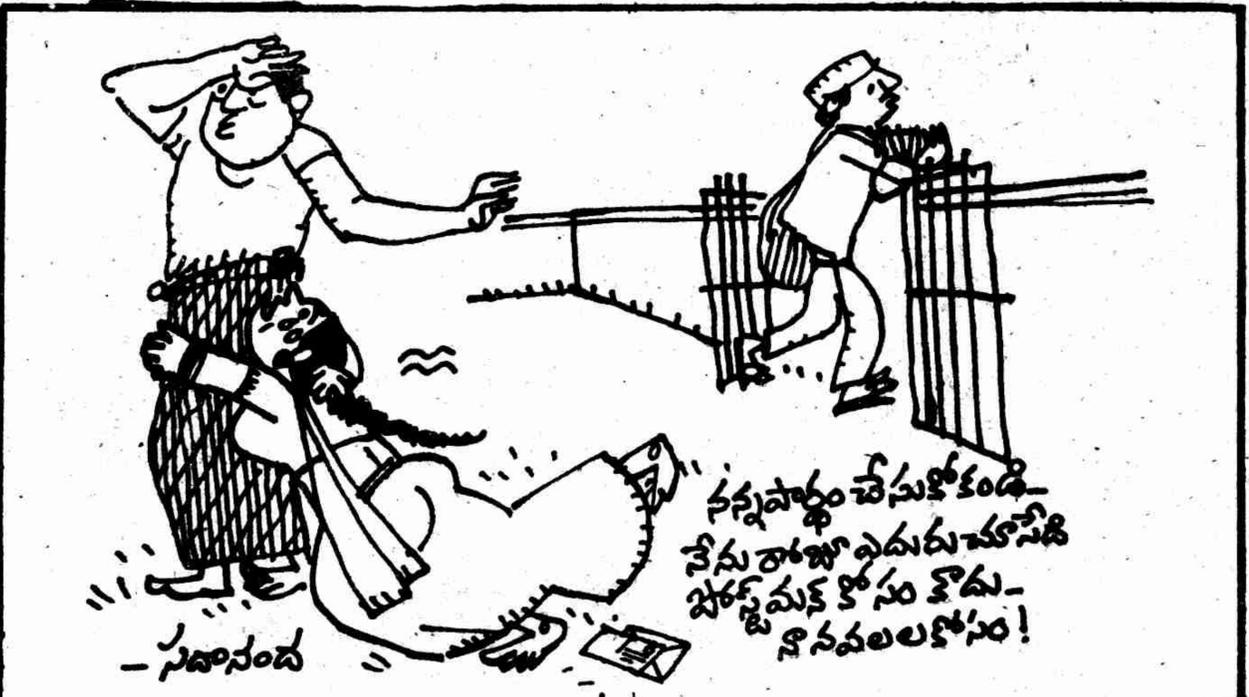
కడుపులో నెప్పిగా వుండేమా అంది సరళ.

"అకలినెప్పి... అంటే" అన్నాడు శంకరం కోపంగా.

"డబ్బా పొంతునమ్మకుంటే ఇలాగే వుంటుంది"

అంది అన్నపూర్ణమ్మ తప్పంలా సరళ దన్నట్టు.

గుండెంపిసిపోయేలా ఏడుస్తున్న పసివాడి ఏడుపు చూసి బాధపడే సరళ అత్తగారి మూలంబు కోపం తెచ్చుకోలేదు.

సన్నపాళ్లం చేసుకోకండి నేను కాజూ ఎదురుచూసేది భోజనముక కోసుకొను నొసవలలకోసం!

- సదానంద

రెండో చూపు

సీత రామారావుని రెండో చూపులో ప్రేమించింది!"

"అదేం?"

"మొదటి చూపులో అతడు కోటిశ్వరుడని తెలియలేదట"

—జోకర్ (హైదరాబాద్)

"ఎప్పుడు తెల్లారుతుంది. పాండబ్బా ఎప్పుడొస్తుంది. ఏదెప్పుడు తాగుతాడు?" అంది అన్నపూర్ణమ్మ.
 "కాసినీ పాలు పుంటే మీ అబ్బాయి వాళ్ళందరికీ ఏ చేసి ఇవ్వమన్నాడు" అంది ఇంట్లో కూడా పాలు లేవన్నట్టు

తప్పంతా శంకరం దన్నట్టు.
 తలుపులు చుట్టూ బాదడంతో శంకరం తలుపు తీశాడు.
 "ఏం చేయ్యా? బాబు గల్ల ఏడుస్తున్నాడు?" సింహాద్రి అడిగాడు. ఏం వెప్పాలో తోచలేదు శంకరానికి.
 "రదీయల్ మందిగ లేదా?" అన్నాడు తిరిగి.
 "పాలకోసం" అన్నాడు.
 "అమ్మగారున్నారు గదయ్య పాలకోసం ఎందుకేడుస్తాడు. కడుపునొప్పి వస్తుందో ఏమో..."
 "నేను సూడనా అయ్యా" అంది పైడమ్మ ముందుకువస్తూ.
 "ముతకదీర.. ముతక వాసన.. నల్లగా పోత పోసిన విగ్రహంలా వుంది పైడమ్మ."
 "వద్దు.... వాడింకా ఏడుస్తాడు..." అంది సరళ మొహం తిప్పకుంటూ.
 "కొంచెం అముదం పుంటే పొట్టమీద రాసి తమలపాకు కాపితే పోతదమ్మా?" అంది.
 "వాడికి కపుడునొప్పికాదే ... ఆకలి.." అంది అన్నపూర్ణమ్మ.
 ఆకలి.. మరి.. అమ్మగారు...
 "డబ్బాపాలు కదూ! అయిపోయింది డబ్బా..." పీవంగా ఉంది సరళ గొంతు.
 "గీయిత దానికి ఎందుకమ్మా గంత బాధ పడరు. ఇటియ్యండి! బాబుకు పాలు వేలిస్తే కడుపునిండా తాగి పండుకుంటాడు" అంది.
 "ఊ.. ఉహూ... వద్దు... కాసేపు ఏదీ వాడే తల్లిగా..."

డిరుకుంటాడు" అంది సరళ.
 "సరళా! నీకు మతిగాని పోలేదు కదా! పాలకోసం ఏదీఏదీ వాడి గుండె పగిలిపోతుంది. కనగలిగావే కాని తల్లిగా వాడికి నీ పాలు ఇచ్చే అదృష్టం నీకు ఎట్లాగు లేదు. కాని వాడి ప్రాణాన్ని కాపాడుకునే హక్కు వాడికుంది. వాణ్ణి ఆమెకివ్వు. కాసేపుపుంటే వాడు ఊరుకోడు. శాశ్వతంగా నిద్రపోతాడు" అన్నాడు.
 సరళ అంతర్యం అర్థంచేసుకుంది పైడమ్మ.
 "అమ్మా నేను నల్లగుంటు ఏందితల్లి? నా సీత మాసిపోతే ఏం చేస్తా నా పాలు తెల్లగానే వుంటాయి. నీ కొడుకుకు నువ్వు పాలియ్యగలిగితే ఆ పాలు ఎట్లుం లాయో నా పాలు గల్లనే వుంటాయి."
 మగిసి మగిసి ఏరుగుంటారు. రంగులు ఏరుగుంటాయి!, కులాల ఏరుగుంటాయి. కాని దేవుడిచ్చిన మనిషి రక్తం ఎక్కడనే వుంటుంది. అందరి ఎక్కడికక్కడే నీ పాలైనా, నా పాలైనా తెల్లగానే వుంటాయిమ్మా!
 "నా పాలు నా ఒకే నల్లగుంటాయి! నా పాలు తాగి నీ కొడుకు నల్లగా గాడు కాని నల్లగుంటాడే తల్లి. సంకోడి పాలగుండెలు అవిసి పోకముందే లే.. అంటూ" సరళ చేతిలోని బాబును అందుకుంది.
 ఒక్క క్షణం... రెండు క్షణాలు.. ఆమె మెడలోని పూసలదండను పట్టుకుని లాగుతూ అమ్మ కడుపు వల్లగా..
 ఆబగా... ఆశగా పాలు తాగుతున్న బాబు తృప్తిగా బాబు తల నిమురుతున్న పైడమ్మ చేయి వల్లగా...
 *

సంసారంలో బతుకలతలు
 సంగీతంలో అపజయములు
 జీవితంలో తుఫానులు

సంసారం
జీవితం

నవ. కృష్ణారాజు... నరసింహారావు కేలంగి
 సహకారి: కె.కె.ఎస్.ఎస్. గణపతి